

Tey í Fylking vildu ikki lata seg kúgað og at enda vunnu tey striðið, sigur Helgi Eidesgaard, søgufrøðingur, høgrumegin, saman við Elvin Borðá, sum nú er formaður í Fylking

Dánjal av Rana, vinstrumegin, varð knýttur at Fylking í yvir 30 ár, bæði sum nevndarlimir, formaður og sum leiðari á longjaldstovuni. Her er hann saman við Manna Næs í Hvalba

Lat bara hini grenja

FYLKING 100 ÁR Høvdu fakfeløg, og kommunan, ikki verið so virkin í vinnulívinum, hevði Tvøroyri ikki verið tað plássið, tað er í dag

Áki Bertholdsen

- Høvdu fakfeløg, og kommunan, ikki havt so virknan leiklut í vinnulívinum, hevði Tvøroyri ikki verið tað plássið, tað er í dag.

Tað segði Kristin Michelsen, borgarstjóri á Tvøroyri, uttan at blunka, á 100 ára hátíðarhaldinum fyrri elsta arbeiðarafelag í landinum, Arbeiðsmannafelagið, Fylking á Tvøroyri.

Tann 25. Apríl vóru 100 ár síðani, at Fylking varð sett á stovn, og borgarstjórin fortaldi, at onkuntíð hevði hann sjálvur eisini notið gott av limaskapi í Fylking, tá ið hann eitt skifti var arbeiðsmaður á Tvøroyri, beint sum hann var liðugur í fólkskúlanum.

Avgerðandi leiklut

Kristin Michelsen vísti á, at eina myrka nátt fyrst í nítíárunum, vórðu øll virði í Føroyum skorin niður í helvt og føroyska samfelagið átók sær eina skuld á fimm milliardir. Men samstundis avskrivaði danska stjórnin somu upphædd í skuld hjá menningarlondum.

- Var tað dummstoltleiki hjá føroyingum, sum forðaði fyrri, at vit kravdu somu sømdir frá dønum, spurdi borgarstjórin.

- Í krepputíðum sum hasum, hevur tað víst seg, at tað eru fakfeløg og kommunan, sum hava tann avgerandi leiklutin, segði hann.

Hann sigur, at tað er bara at samanbera Tvøroyri við onnr pláss í landinum, so gongur sjón fyrri søgn.

Hann staðfestir, at uttan fakfeløgini, høvdu vit ikki havt tað lønarlag, og onnur rættindi, vit hava í dag.

- Og standa vit ikki saman, kunnu vit skjótt missa hesi rættindi aftur, legði hann afturat.

Tók broddin

Kristin Michelsen sigur, at samstarv ímillum kommunna og fakfeløg hevur tikið ringasta broddin av kreppunum, sum hava verið.

- Lata okkum halda fram við hesum og draga eina línu, legði hann afturat.

Hann sigur, at á Tvøroyri hava fakfeløg og kommuna verið langt framm- anfyri sína tíð, og hava gingið á odda við váðafúsum kapitali í vinnulívi. Og uttan hatta samstarvið, hevði Tvøroyri ikki verið tað plássið, tað er í dag.

- Lat so bara onnur grenja um Tvøroyri og javnaðarfólk, legði hann afturat.

Hann sigur, at tað er bæði neyðugt og vælkomið, at fakfeløg sum Fylking eru við í royndunum at menna vinnulívið.

Hann sigur, at hóast nógv er vunnið, er langt eftir á mál.

- Tað er beinleiðis ósannindi at billa fólki inn, at stættarstriðið er av.

Hann vísir á, at væl er lønin er

hækkað. Men er hon nóg hög, spurdi hann.

- Eitt krav má verða, at alt arbeiðið er sáttmálabundið.

Hava eina meining

Borgarstjórin á Tvøroyri vísir eisini á, at vit hava fingið flatskatt, men tey, sum høvdu størst tørv á einum skattalætta, fingi hann ikki.

- Hevur landsins elsta fakfelag ikki eina meining um, hvussu samfelagskakan skal býttast, hvør skal so, spurdi borgarstjórin á hátíðarhaldinum í gjárkvöldið.

Hann heldur eisini, at landsins elsta fakfelag eigur at hava eina meining um ætlanina at avreiða alla kongsjørð útvaldum fólki fyrri lítið og lætt.

- Skal tann ætlanin steðgast, er neyðugt, at fakfeløgini standa saman, sigur borgarstjórin.

Kristin Michelsen vildi eisini ynskt, at fakfeløgini gjørdi meiri vart við seg í pensjónsmálinum og krevja ávirkan á, hvussu pensjóns samansparingin verður umsitin.

Borgarstjórin sær eisini fyrri sær, at fakfeløgini eisini átaka sær ein leiklut í at upplýsa fólki.

- Vit fáa nú ein mentanardepil á Drelnesi og fakfeløg eru meiri enn vælkommin at brúka hann til upplýsandi virkseimi, ella annað virkseimi.

Tit eru grundarlagið undir okkara vælfærd

FYLKING 100 ÁR Tað vóru sannar hetjur, sum stovnaðu Arbeiðsmannafelagið Fylking, fyrri 100 árum síðani

Áki Bertholdsen

- At Arbeiðsmannafelagið, Fylking, varð sett á stovn í 1915, og Føroya Arbeiðarafelag 10 ár seinni, er sjálvt grundarlagið undir tí vælfærd, vit hava í dag.

Tað staðfesti Georg F. Hansen, formaður í Føroya Arbeiðarafelag á stórum hátíðarhaldi á Tvøroyri, leygarkvöldið.

Sjálvan flaggdagin, eru 100 ár síðani at elsta arbeiðarafelag í landinum, Fylking á Tvøroyri, varð sett á stovn, og í tí sambandi var hátíðarhald á Seglloftinum á Tvøroyri.

Tíggju ár seinni, í 1925, var Fylking eisini við til at stovna Føroya Arbeiðarafelag.

Djarvir menn

Georg F. Hansen sigur, at í átjanhundraðtalinum fórr verkamannafjöldin niðri í Evropa at ressast av álvara, tí at tey vildu ikki longur góðtaka at arbeiða undir so vána- ligum umstøðum og fyrri so lítila løn.

Tá vórðu spírarnir lagdir til at skipa arbeiðararørsluna í feløg.

- Hetta rákið at stovna fakfeløg, kom eisini til Føroyar, segði Georg F. Hansen.

Hann sigur, at serliga vóru nýggjar tíðir á Tvøroyri. Skip vórðu keypt til bygdina og nógv arbeiði var á landi og har komu eisini nógv fólksaðrastaðni frá at at arbeiða

- Men umstøðurnar vóru vána-

liga. Lønin var ikki bara lág, men tað var eisini at kalla ómøguligt at fáa hana goldna í reiðum pengum.

Arbeiðsgevararnir vóru eisini keypmenn, og ístaðin fyrri at fáa lønina goldna í reiðnum pengum, noyddust arbeiðsfólkið at keypa í handlinum og so varð mótroknað so hvørt.

Men fyrst í farnu øld, vildu arbeiðsmennir á Tvøroyri ikki góðtaka eina slíka skipan longur, og 25. apríl í 1915, sum ikki varð vorðin almennur flaggdagur tá, stovnaðu teir Arbeiðsmannafelagið Enigheden, sum nokur fá ár seinni fekk navnið Fylking.

- Tað vóru djarvir menn, sum tóku stig til at stovna Fylking, sigur Georg F. Hansen.

Hann staðfestur, at tað var eitt ódnartak, tí mótstøðan var ómetaliga hørð. Arbeiðsgevararnir settu menn, sum vóru við í felagnum, á svartalista og teir vórðu sostatt ikki bidnir aftur til arbeiðis

- Dømi eru um, at menn gingu arbeiðsleysir í mánaðir, tí teir stóðu á svartalista hjá arbeiðsgevarunum, segði Georg F. Hansen.

- Hesir menn vóru sannar hetjur, tí teir lögdu fyrstu steinarnar í tí varða, øll okkara tilvera nú á døgum byggir á, legði hann afturat.